



Силабус освітнього компонента



Атестація (кваліфікаційна робота)

Шифр та назва спеціальності
242 – Туризм

Інститут
ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного
бізнесу

Освітня програма
Туристичний бізнес

Кафедра
Туризму і готельно-ресторанного бізнесу (203)

Рівень освіти
Перший (бакалаврський)

Тип освітнього компонента
Обов'язковий

Семестр
8

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники



Якименко-Терещенко Наталія Василівна

Nataliia.Iakymenko-Tereschenko@khp.edu.ua

доктор економічних наук, професор

Автор та співавтор понад 180 наукових та методичних публікацій. Курси: «Економіка готелів та ресторанів», «Економіка рекреації та туризму», «Управління туристичними дестинаціями», «Індустрія міжнародного туризму».

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<https://web.kpi.kharkov.ua/tourism/vikladachi/>



Носирєв Олександр Олександрович

Oleksandr.Nosyriev@khp.edu.ua

кандидат географічних наук, доцент

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з курсів: «Географія туризму і туристичне країнознавство», «Туристичні ресурси України та світу», «Рекреалогія та курортологія», «Туроперейтинг».

Детальніше про викладача на сайті кафедри
https://web.kpi.kharkov.ua/tourism/vikladachi



Стригуль Лариса Станіславівна

Larysa.Strygul@khp.edu.ua

кандидат економічних наук, доцент

Автор понад 155 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Економічна статистика», «Управління проектами та інноваціями в туризмі», «Управління якістю продуктів і послуг в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі», «Бізнес-планування в туризмі та гостинності».

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<https://web.kpi.kharkov.ua/tourism/vikladachi/>



Чайка Тетяна Юріївна

tetiana.chaika@khpi.edu.ua

кандидат економічних наук, доцент

Автор понад 90 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика», «Організація екскурсій та тренінг з екскурсійної практики», «Івент-менеджмент», «Організація анімаційної діяльності», «Інформаційні та digital - технології в туризмі та гостинності», «Спеціалізований туризм»

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<https://web.kpi.kharkov.ua/tourism/dotsent-chajka-tetyana-yuriyivna/>

Загальна інформація

Анотація

Атестація є заключним етапом підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм», освітня програма «Туристичний бізнес».

Формою атестації здобувачів освітньої програми «Туристичний бізнес» є кваліфікаційна робота. Зміст кваліфікаційної роботи відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета освітнього компонента

Метою проведення атестації є:

- поглиблення, закріплення та перевірка компетентностей та результатів навчання, що були засвоєні здобувачем під час навчання за освітньо-професійною програмою «Туристичний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- оцінювання рівня сформованості компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньо-професійною програмою «Туристичний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до вимог Стандарту вищої освіти.

Формат проведення освітнього компонента

Самостійна робота, консультації, індивідуальне завдання.

Підсумковий контроль: атестація у формі публічного захисту на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Компетентність (інтегральна)

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

Результати навчання

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

- ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.
- ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.
- ПР09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
- ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративноуправлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
- ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.
- ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
- ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.
- ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
- ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.
- ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
- ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
- ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
- ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

Обсяг освітнього компонента

Підготовка та захист кваліфікаційної роботи:

135 год. (4,5 кредитів ECTS): самостійна робота – 135 год.

Передумови вивчення освітнього компонента (пререквізити)

Для успішного проходження атестації необхідно мати знання та практичні навички з усіх обов'язкових освітніх компонент навчального плану освітньої програми.

Вимоги до освітнього компонента та його особливості

Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) повинна містити теоретичну цінність та практичну значущість. Здобувачам вищої освіти надається право вибору теми ВКР. Якщо здобувач освіти не мав змоги в визначені графіком навчального процесу строки обрати тему випускної кваліфікаційної роботи – це робить науковий керівник та гарант освітньої програми.

Керівниками ВКР призначаються професори, доценти, а також висококваліфіковані фахівці підприємств (організацій), кандидати та доктори наук і затверджуються наказом ректора.

ВКР виконують на підставі завдання, що затверджено завідувачем кафедри, з урахуванням:

- фактичного матеріалу за підсумками переддипломної практики;
- наукових робіт кафедри;
- глибокого вивчення літератури за спеціальністю, що висвітлює новітні досягнення вітчизняної і закордонної науки та техніки;
- календарного плану виконання ВКР.

ВКР виконується на основі поглибленого вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спеціальної вітчизняної і зарубіжної наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми (бажано використовувати літературу за останні 5 років), результатів власних досліджень з метою вирішення визначених професійних завдань. Після опрацювання джерел здобувач освіти складає план ВКР, який узгоджується з керівником.

Рекомендується результати ВКР здобувача вищої освіти освітнього ступеня бакалавр апробувати на науково-практичних конференціях.

Документи ВКР повинні виконуватися українською мовою.

ВКР перевіряється на відповідність вимогам нормативних документів.

ВКР перевіряється на академічний плагіат з використанням програмно-технічних засобів. Кваліфікаційна робота оприлюднюється в репозитарії НТУ «ХПІ».

Завершена ВКР, підписана автором, разом з відгуком керівника та рецензією подається на кафедру туризму і готельно-ресторанного бізнесу, де проводиться її попередній захист та приймається рішення про допуск ВКР до захисту.

ВКР, яка допущена кафедрою до захисту, подається на зовнішнє рецензування.

На захист здобувач вищої освіти повинен підготувати доповідь і презентацію ілюстративних матеріалів. Після виступу з доповіддю здобувач вищої освіти має відповісти на запитання, які ставляться членами комісії.

Процедура проведення захисту кваліфікаційної роботи:

- за 30 хвилин до початку атестації секретар екзаменаційної комісії (чи інша відповідальна особа) повинен розпочати відеоконференцію, долучити членів екзаменаційної комісії та здобувачів, допущених до атестації з обов'язковою ідентифікацією здобувачів;
- на момент захисту кваліфікаційної роботи її електронний примірник повинен бути присутній у екзаменаційної комісії;
- під час підсумкової атестації студент не повинен залишати зону видимості веб-камери. Під час захисту кваліфікаційної роботи студенту заборонено залучати третіх осіб та/або надавати доступ до електронних пристроїв стороннім особам.
- під час захисту кваліфікаційної роботи студент демонструє презентацію через режим демонстрації екрану, робить доповідь (виступ) перед камерою членам комісії і відповідає на усні запитання членів комісії;
- у разі переривання процесу захисту кваліфікаційної роботи студент негайно звертається до технічного секретаря з клопотанням про його продовження. Комісія приймає рішення про поновлення чи припинення захисту;
- обов'язковим є дотримання безпеки в умовах військової агресії росії. У разі виникнення під час складання екзамену обставин непереборної сили здобувач освіти повинен негайно повідомити екзаменаторів про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо), що перешкоджають його завершенню. За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії та директором в індивідуальному порядку.

8. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для захисту кваліфікаційної роботи, то в протоколі комісії відзначається, що він є «не атестованим» у зв'язку з неявкою на засідання комісії. Здобувачі освіти, які допущені до складання екзамену, але з об'єктивних причин не можуть взяти в ньому участь із використанням визначених університетом технічних засобів, мають надати директорату та голові екзаменаційної комісії підтвердуючі матеріали до початку захисту. У такому випадку екзаменаційною комісією має бути обраний альтернативний варіант проведення захисту.

11. У випадку незгоди з оцінкою здобувач має право на апеляцію. Заява про апеляцію з візою директора інституту подається Ректору або проректору з науково-педагогічної роботи Університету в день проведення атестаційного екзамену після оголошення результатів атестації. Апеляція розглядається протягом трьох календарних днів із дня подачі заяви.

Програма освітнього компонента

Атестація здобувачів – це самостійна робота, що відповідає фаху освітньої програми та інтегрує всі здобуті під час навчання знання, навички й уміння, слугуючи комплексним оцінюванням готовності до професійної діяльності.

Зміст розділів випускної кваліфікаційної роботи.

У першому (теоретичному) розділі розглядаються теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, проводиться аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація, визначаються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта, проводиться аналіз

зарубіжного досвіду за досліджуваною проблематикою тощо. В аналітичному огляді літературних джерел студент відзначає основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, яка вивчається. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (у тому числі, іноземної) розкриваються підходи різних авторів до вирішення проблеми, показується, у чому полягає подібність, а у чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на конкретну проблему.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваним проблемним питанням..

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 30% загального обсягу основної частини ВКР (12-15 сторінок).

У другому (аналітичному) розділі, що є перехідним до наступного третього розділу і поєднує набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій, здобувач освіти, використовуючи фактичний матеріал і зібрану інформацію, аналізує та розкриває зміст питань на прикладі конкретних підприємств туристичної галузі.

Розділ повинен містити опис, характеристику сучасного стану досліджуваної теми на об'єкті дослідження (підприємстві), діагностування діяльності підприємства щодо обраного напрямку дослідження, ґрунтовне аналізування із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми повинні супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських та економічних процесів, що спостерігаються на підприємстві туристичної галузі, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

На основі підсумку всієї зібраної інформації, результатів проведеного аналізу студент робить узагальнення результатів власних досліджень, формулює розроблені пропозиції щодо вирішення проблемних питань, наводить порівняльне оцінювання аналогічних досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів.

Обсяг другого розділу повинен бути у межах 30-35 % загального обсягу основної частини ВКР (14-20 сторінок).

У третьому (рекомендаційному) розділі здобувач освіти обов'язково, має обґрунтувати рекомендації для вирішення виявленої проблеми об'єкта дослідження. Завданням є розроблення чітких рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку та діяльності об'єкта дослідження на основі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків дослідження, яке проведене у другому розділі.

Обсяг третього розділу повинен складати 35-40% загального обсягу основної частини ВКР.

Документи ВКР виконуються відповідно до вимог нормативних документів: державних стандартів, стандартів університету та методичних вказівок кафедри. Перед поданням ВКР на затвердження завідувачем кафедри вона проходить нормоконтроль на відповідність вимогам нормативних документів.

Орієнтована тематика випускних кваліфікаційних робіт:

1. Розробка концепції інтеграційного туризму для внутрішньо переміщених осіб.
2. Розвиток традиційних ремесел при формуванні туристичного бренду місцевих громад.
3. Розробка стратегії розвитку міського (іншого на вибір студента) туризму в Харківському (іншому на вибір студента) регіоні.
4. Підвищення привабливості туристично-рекреаційного комплексу регіону.
5. Проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в регіоні (на вибір студента).
6. Спортивний туризм та його розвиток (на прикладі конкретного регіону).
7. Стратегічні пріоритети розвитку ринку внутрішнього туризму України.
8. Використання визначних об'єктів історико-культурної спадщини України у процесі побудови турів.

9. Впровадження практик сталого туризму в ... регіоні (на вибір здобувача).
10. Екологічні маршрути в межах природоохоронних територій України.
11. Оцінка впливу масового туризму на навколишнє середовище.
12. Розвиток сільського зеленого туризму як чинника сталого розвитку громад.
13. Аналіз впровадження практик сталого туризму в регіонах України: проблеми та шляхи удосконалення
14. Туристична привабливість історичних міст України.
15. Формування бренду міста як туристичної дестинації.
16. Забезпечення привабливості історико-культурних дестинацій для внутрішнього туризму.
17. Вивчення конкурентних переваг рекреаційних зон.
18. Організація туристичних послуг для людей з інвалідністю.
19. Соціальний туризм як засіб інтеграції малозабезпечених верств населення.
20. Формування потенціалу гастрономічного туризму як драйвера розвитку сільських територій.
21. Розробка етнографічних маршрутів як інструмент популяризації культури.
22. Організація музейного туризму в контексті культурної освіти.
23. Дослідження впливу масових спортивних подій на розвиток туризму в місті.
24. Формування конкурентоспроможного туристичного продукту.
25. Сучасні підходи до диференціації споживачів оздоровчих послуг та формування персоналізованих туристичних продуктів.
26. Розробка інноваційної програми оздоровчого туризму для людей старшого віку.
27. Подієвий туризм як стратегія розвитку малих міст.
28. Вплив цифрової глобалізації на зміну туристичних маршрутів та форматів подорожей.
29. Готельно-ресторанна інфраструктура у розвитку туристичної привабливості регіонів.
30. Ефективність використання регіональних туристично-рекреаційних комплексів.
31. Маркетингове забезпечення розвитку туризму в регіонах України
32. Механізми стимулювання в'їзного туризму в Україні.
33. Моделі поведінки споживачів туристичного продукту.
34. Організація та особливості розвитку ділового туризму в Україні.
35. Туристично-рекреаційний потенціал регіону (на вибір студента) та перспективи його використання.
36. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму в регіонах України.
37. Стратегія розвитку туристичної галузі України.
38. Сучасний стан та перспективи розвитку заповідників й національних парків України як туристичних об'єктів.
39. Туристична діяльність в системі соціально-економічного розвитку регіону (на вибір студента).
40. Управління туристичним потенціалом регіону.
41. Формування конкурентоспроможності національної туристичної галузі.
42. Формування конкурентоспроможності туристичного регіону.

Література та навчальні матеріали

1. Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України : кол. монографія / За ред. Н.В. Якименко-Терещенко, Д. В. Райко, О. О. Носирєва. Харків : НТУ «ХПІ», 2025. 727 с.

2. Якименко-Терещенко Н. В., Носирєв О. О. Стратегічні пріоритети туризму і готельного бізнесу в концепції сталого розвитку регіонів : монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 320 с.

3. Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України: зб. тез доповідей II Міжнародної наук.-практ. конф. (26-27 листопада 2024 року, м. Харків). Частина 1. – Харків :Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», 2024. – 680 с.

4. Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України: зб. тез доповідей II Міжнародної наук.-практ. конф. (26-27 листопада 2024 року, м. Харків). Частина 2. – Харків : Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», 2024. – 295 с.

5. СТЗВО – ХПІ – 2.01-2021 ССОНП. Дипломні проекти та дипломні роботи. Загальні вимоги до виконання (зі змінами)

6. СТЗВО-ХПІ-3.01-2021 ССОНП. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання (зі змінами)

7. СТВУЗ-ХПІ-1.03-2007 ССОНП. Нормоконтроль документів у сфері навчального процесу. Порядок організації та проведення

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача та розподіл балів

Підсумкова оцінка за результатами захисту випускної кваліфікаційної роботи формується з урахуванням критеріїв її якості (таблиця 3.1) та відповідей на запитання під час захисту.

Таблиця - Критерії оцінки якості випускної кваліфікаційної роботи

Критерії	Предмет оцінки	Максимальна кількість балів
Актуальність теми дослідження	новизна постановки проблеми, обґрунтованість актуальності теми	5
	постановка завдань дослідження	3
	відповідність теми напряму підготовки фахівця	3
	відповідність змісту (плану) роботи її темі	3
<i>Всього за критерієм</i>		<i>14</i>
Ступінь науковості	оцінка накопиченого вітчизняного і зарубіжного теоретичного досвіду з питань дослідження	12
	оцінка накопиченого вітчизняного і зарубіжного практичного досвіду з питань дослідження	12
	логічність викладу матеріалу та побудови роботи	6
	повнота та обґрунтованість висновків за результатами	10

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

	дослідження	
<i>Всього за критерієм</i>		<i>40</i>
Інформаційно-методичне та програмне забезпечення	використання адекватних темі дослідження джерел інформації та її обробка	6
	використання статистичних матеріалів та їх оцінка	6
	застосування сучасних програмних продуктів	6
<i>Всього за критерієм</i>		<i>18</i>
Практична значущість, апробація результатів дослідження	рівень реальності та аргументованість розробок і пропозицій, можливість їх використання	9
	наявність апробації результатів дослідження на наукових конференціях	3
	обґрунтування економічного або соціального ефекту від впровадження результатів дослідження	13
<i>Всього за критерієм</i>		<i>25</i>
Оформлення роботи	Відповідність стандартам НТУ «ХПІ»	3

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

29.08.2025 р.



Завідувач кафедри
Наталія ЯКИМЕНКО-
ТЕРЕЩЕНКО

29.08.2025 р.



Гарант ОП
Олександр НОСИРЄВ